

Maakuntajohtajan ja vastuualuejohtajien katsaukset

LLHall 10.11.2025

Hallitus kuulee maakuntajohtajan ja vastuualuejohtajien katsaukset ajankohtaisista asioista ja liiton keskeisestä toiminnasta edellisen hallituksen kokouksen jälkeen.

Vs. maakuntajohtaja Hannu Takkula:

Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaus tuodaan kokoukseen.

Aluesuunnittelu / suunnittelujohtaja Ari Pesonen:

- Turvallisuus- ja liikennevaihemaaakuntakaavan seudullisista kuntakierroksista on pidetty Kittilässä Tunturi-Lapin (Kittilä, Kolari, Muonio, Enontekiö) osalta 28.10.2025, Rovaniemen ja Ranuan tilaisuus pidetään 7.11.2025. Myös kaavoituksen kannalta keskeisen viranomaisten kanssa on aloitettu keskustelut tavoitteisiin liittyen. Ohjausryhmän kokous pidetään kuntakierrosten jälkeen 10.12.2025.
- Sakatin vaihemaaakuntakaavan valmisteluaineistosta saatuihin mielipiteisiin ja lausuntoihin valmistellaan vastineita ja myös kaavaehdotusta. Ohjausryhmä kokoontuu 12.11.2025.
- Alueellinen vuorovaikutusfoorumi merialuesuunnittelusta pidetty Oulussa 29.10.2025.
- New North hankkeen ohjausryhmän 8. kokous pidetty Skellefteåssa ja etänä 16.10.2025. Hankkeen partnereiden kanssa on myös aloitettu keskustelu jatkohankkeen tarpeesta.

Hallinto ja talous / hallintojohtaja Kirsi Pulkamo:

- Lapin liitto muuttanut 21.10. uusiin toimitiloihin osoitteeseen Rantavitikantie 33. Toimistotilojen muutoksien suunnittelua jatketaan saatujen kokemusten ja esille tulevien tarpeiden mukaan.
- Lapin liiton tasopalkkajärjestelmän käyttöönotto on saatu vietyä päätökseen ja uuden palkkajärjestelmän mukaiset tasopalkat ja takautuvat korotukset maksettua lokakuun palkkojen yhteydessä.
- EAKR-maksatuksien käsittelyajat ovat pitkittyneet Lapin liiton rahoitusohjelmien vähäisien resurssien johdosta. Maksatusten tehokkaassa käsittelyssä tukena Lapin liiton riskiperusteinen otantamenetelmä.
- Lapin liitto osallistuu 13.11. Digi- ja väestötietoviraston Taisto-harjoitukseen, joka on Suomen suurin kyber- ja digitaalisen turvallisuuden harjoitus. Avoin ja maksuton Taisto on suunniteltu erityisesti julkiselle sektorille. Harjoitus tarjoaa turvallisen tilaisuuden harjoitella, testata ja kehittää organisaation kyber- ja digiturvan toimintamalleja kuvitteellisten häiriötilanteiden kautta. Taisto keskittyy erityisesti häiriötilanteiden hallintaan, johtamiseen ja viestintään, ja sen tapahtumat peilaavat ajankohtaisia uhkia.
- Lapin liiton luottamushenkilöille pidetään 13.11. klo 16-18 teams-perehdyttämistilaisuus Lapin liiton viraston toimintaan.

Kehittäminen ja rahoitus / kehittämisjohtaja Päivi Ekdahl:

- Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) rahoitushaku päättyi 30.9. JTF hakemuksia saapui 15, rahoitusta haettiin

2,11M€ EU+valtio. EAKR-hakemuksia saapui 32 kpl, joihin haettiin rahoitusta 6,38M€ EU+valtio.

- Akke-haku ollut auki 1.7.2025 – 8.9.2025. Haettavana olivat TKI-toimenpiteisiin kohdennettu raha ja KV-kriisiraha, yhteensä noin 125 000 euroa. Lisäksi haku oli auki Utsjoen Lohikeskushankkeen jatkotoimenpiteisiin 122500 euroa hakuajalla 1.8.2025-15.9.2025. Hakemuksia saapui 3 kpl, joista yksi kohdistui Utsjoen kohdennettuun rahoitukseen. Lisäksi on vastaanotettu hakemus liittyen Tornion ÄRM -kokonaisuuteen.
- Kehittämisjohtaja on osallistunut EU alueiden ja kaupunkien viikolle ja siellä erityisesti koheesiopolitiikkaan, interreg- ohjelmiin, Pact for Eastern Border regions että "Right to stay"- teeman keskusteluihin. Tilaisuuksissa ja niiden välissä käytyjen keskustelujen perusteella on vahvistunut se ymmärrys, että pohjoisten harvaan asuttujen alueiden erityisrahoitus on saatava komission asetukseen sisään, muuten on iso riski neuvottelun jäämiselle "viimeiseen yöhön", jolloin se on liian myöhäistä. Saman matkan yhteydessä toteutui paneelikeskustelu kriittisten mineraalien lainsäädännöstä ja sen toimeenpanosta suhteessa paikalliseen hyväksyntään. Seminaarin järjesti Horisontti Eurooppa – rahoitteinen CIRAN- hanke.
- Puolan Bialystokissa järjestettiin 28.10 Cohesion & European Border Development Foorumi, jossa EU:n itärajan alueet kokoontuivat keskustelemaan alueen elinvoiman lisäämisen mahdollisuuksista ja kokemuksista. Sopotissa Puolassa toteutettiin EU Itämeristrategian vuosifoorumi 29.- 30.10. Kehittämisjohtaja osallistui paneelikeskusteluun "Sustainable security – how to sustain development of regions bordering locked down and insecure frontiers?" –a session on border isolated regions within the framework of the Forum of the European Union Strategy for the Baltic Sea Region. Molemmat tilaisuudet olivat hyviä sekä verkostoitumisen että Lappia ja erityisesti Itä-Lappia koskevan tiedon levittämisen näkökulmasta.
- Suomen alue- ja rakennepolitiikan ohjelman hallintoviranomaisen, Työ- ja elinkeinoministeriön, toteuttaman ohjaus- ja valvontakäynnin raportin perusteella Lapin liitto hoitaa ohjelman välittävän viranomaisen tehtävää ilman moitteita. Raporttiin sisältyi joitakin pienimuotoisia korjausehdotuksia lähinnä teknisiin asioihin.

Vaikuttaminen / yhteysjohtaja Heli Knutars:

15th Fennoscandian Exploration and Mining (FEM 2025)

- 1200 osallistujaa 34 maasta edustaen lähes 400 organisaatiota ja 126 näytteilleasettajaa kokoontuivat Levillä 28.-30.10.
- Konferenssi, illallinen sekä ekskursion olivat loppuunmyytyjä.
- FEM on tapahtuma, jonka tarkoituksena on tarjota foorumi, jossa alan ammattilaiset voivat kohdata, vaihtaa tietoja ja kehittää omaa osaamistaan.
- FEM-konferenssin jakamat palkinnot ovat alalla arvostettuja, tänä vuonna palkittiin:
 - o 11th Fennoscandian Mining Award: Engebø projekti, Nordic Mining
 - o 10th FEM Special Award: Thomas Ljung
- Kokonaisuudessa tapahtuma oli onnistunut ja sai osallistujilta paljon positiivista palautetta

Lapin Ilmasto- ja energiastrategiahankkeen loppuseminaari järjestettiin 5.-6.11. Y-Northilla (5.11) ja Pilkkeessä (6.11). Heli avaamassa 2. päivän.

Terveiset maa- ja metsätalousministeri Sari Essayahin metsäbiotalouteen liittyvästä kutsuvierastilaisuudesta 29.10:

Nykyinen hallitus osoittanut metsäbiotalouteen lisää rahaa, arvonnäkökulman kasvattamisessa paljon potentiaalia: kaksinkertaistamisen potentiaali nykyisellä hakkuutasolla. Myös

EU-tasolla satsataan nyt aikaisempaa voimakkaammin biotalouteen ja rahoitus viisinkertaistuu nykyisestä, mikäli rahoituskehys toteutuu nyt esitetyn mukaisena.

EU:n biotalousstrategian linjaukset julkaistaan lähiviikkojen aikana. Suomi vaikuttanut vahvasti strategian sisältöihin. Tässä myös Pohjoisella Suomella ja Lapilla valtavat kasvun mahdollisuudet, tällä hetkellä alan pk- yrityksillä on tutkimus- ja kehitysvaiheen jälkeen vaikeuksia löytää rahoitusta jatkojalostustuotetyöhön.

MMM:n ja LUKE:n Puun aika -hanke pyrkii nyt edistämään metsäbiotalouden potentiaalin konkretisoitumista Suomessa. Hankkeen osalta on tulossa aluekierrokset ja kansallinen webinaari v.2026, joissa asiasta kerrotaan lisää.

Terveiset Pohjoisen ohjelman neuvottelukunnan kokouksesta 21.10:

-matkailijamaksun/veron valmistelu käynnissä, hallituksen esitys matkailijamaksun toteuttamisesta tulisi syksyllä 2026 ja sitä ennen tehdään sidosryhmien kuuleminen. Asiaa valmistellaan valtionvarainministeriön vero-osastolla eli myös veron mahdollisuus edelleen olemassa.

-lentoyhteydet: maakuntalentojen kilpailutus ajalle 19.1.2026-31.12.2028 parhaillaan käynnissä

-Rail Nordica (20M€) suunnittelu käynnistynyt

-Pohjoisten alueiden yhteinen strategiatyö: Suomi-Ruotsi-Norja virkahlöiden tapaaminen sovittu pidettäväksi 10.11. Valtioneuvoston kanslia koordinoi asiaa.

Itäisen ja Pohjoisen ohjelmien toimeenpanoon kohdennetaan 16,1M€ Venäjäyhteistyöstä jäädytettyjä ohjelmarahoja. Rahoittavana viranomaisena kohdennetun myöntövaltuuden osalta toimii Etelä-Karjalan liitto. Työ- ja elinkeinoministeriö myöntää erillisillä päätöksillä tarvittavat määrärahat Etelä-Karjalan liitolle.

Myöntövaltuus jaetaan siten, että Itäisen Suomen ohjelmaan kohdennetaan 12 000 000 euroa ja Pohjoisen Suomen ohjelmaan 4 106 000 euroa. Itäisen Suomen suurempi osuus perustuu alueen haastavampaan talous- ja työllisyystilanteeseen ja siihen että ohjelma-alueeseen kuuluu useampia maakuntia. Haut toteutetaan AKKE-hankehakuina ns. teemakohtaisina hakuina. Hankkeiden tulee edistää vähintään kahden maakunnan alueen kehitystä, ja ne voivat olla joko useamman hakijan yhteishankkeita tai yksittäisen hakijan hankkeita edellytyksien täytyessä. Myöntövaltuutta voidaan käyttää Itäisen ja Pohjoisen Suomen ohjelmien kuuden teeman edistämiseen alueiden omien painotusten mukaisesti:

- Kestävä kasvu, uudistavat investoinnit ja alueiden elinvoima
- Puhdas energia ja digitaalinen puhdas kasvu
- Kestävä matkailu
- Osaaminen ja osaavan työvoiman saatavuus
- Turvallisuus, huoltovarmuus ja omavaraisuus
- Fyysinen ja digitaalinen saavutettavuus

Hankehaun valmistelua, hankkeiden valintaa ja ohjausta varten asetetaan ohjausryhmä, jossa ovat edustettuina ainakin ohjelma-alueiden maakuntaliitot sekä työ- ja elinkeinoministeriö. Ohjausryhmä raportoi hankekokonaisuuden edistymisestä Itäisen ja Pohjoisen Suomen ohjelmien neuvottelukunnille, joiden tehtävänä on seurata toimien täytäntöönpanoa hallituskauden aikana.

-Keskusteltiin myös neuvottelukunnan roolista ja sovittiin, että neuvottelukunnassa voitaisiin sopia Pohjoisen ohjelman jatkostepeistä ts. mitä toimenpiteitä tullaan

seuraavaksi edunajamisessa edistämään. Seuraava neuvottelukunnan kokous on sovittu pidettäväksi 28.11. Sitä ennen pyritään ns. laajemmalla Pohjoisten alueiden valmisteluporukalla pystyttämään linjaamaan neuvottelukunnan kokoukseen tuotavat esitykset seuraavaksi edistettävistä asioista.

Lapin Ystävien illan (9.12.) ilmoittautuminen on alkanut (ilmoittautuneita jo yli 40). Lapin Ystävien tilaisuus järjestetään vuosittain Helsingissä, ravintola Bottalla. Tilaisuuteen kutsutaan lappilaislähtöisiä, nykyisellään muualla vaikuttavia eri alojen vaikuttajia tai työssään muutoin Lapin asioita edistäneitä henkilöitä, joille halutaan viestiä ajankohtaisia asioita Lapista. Järjestelyt hyvällä mallilla, samoin illan ohjelma alkaa olla kasassa, ohjelmassa mennään tänä vuonna Lappi Brändi -hanke edellä.

Lappi brändi-hanke

- Lappi-brändin seutukuntakierrokset jatkuvat Itä-Lapissa ja Pohjois-Lapissa

- Lappilaisille tarkoitettu brändikysely on auki 16. marraskuuta saakka – muistakaa vastata ja jakaa linkkiä kaikille tuttaville, naapureille ja sukulaisille!

<https://werklig.typeform.com/to/L8Csr57z?typeform-source=statics.teams.cdn.office.net>

Viestintä | EUROPE DIRECT Lappi / viestintäpäällikkö Jenni Lintula:

Lapin liitto on päässyt Europe Direct -verkostoon myös vuosille 2026-2030. Eli työ Lapin EU-tietopisteellä jatkuu. Uudelle hallitukselle kiinnostavaa on muun muassa Paikallispäättäjät EU:ta rakentamassa -verkosto.

Li Andersson on seuraavan meppiwebinaarimme tähti 2.12. klo 12.15 Teamsillä. Linkki Lapin liiton tapahtumakalenterissa verkkosivuilla.

Esitys

Hallituksen puheenjohtaja:

Hallitus merkitsee maakuntajohtajan ja vastuualuejohtajien katsaukset tiedoksi.

Päätös